

לדמות צורה ודמיון כלל, רק כדי לשכך את האוזן אנו צריכין לדבר דרך משל, והחכם יבין מדעתו כי אין שם שום מציאות ציור ח"ו. אמנם מעשר ספירות ולמטה אפשר לדבר דרך משל ודמיון וציור, עכ"ל. ודע כי חכמי זוהר הקדוש והאריז"ל הוכרחו להשתמש בתוארים וכינויים ממאורעות הגופות כדי לבאר סודות נפלאים אשר אין דרך ואופן לבארם כי אם באלו הכינויים ומשלים גופניים. וכדי להבין ניתן לנו רשות לעשות משל בענינים גופניים, כי תמונת האדם עשויה מסודרת בחכמה נפלאה בצלם העליונים, והעליונים הם על דרך אורות השמות. דרך משל, השם ע"ב דאבא (הוא שם יוד-הי-ויו-הי) עושה אור כתבנית פרצוף זכר, וכן כל השמות. והשמות הם שמזדווגים ומתחברים ומשפיעים האורות זה לזה, ושמות הספירות הם על שם אורות השמות שיש בתוכם. והכל רוחניות גמור, כי אינם אורות כאור הגר והשמש שהם אור גשמי נרגש בחוש הראות שבעיני בשר, אבל הם כחות רוחניים היותר זך וצה. וכיון שהאור הגשמי הוא היותר זך והיקר שבמוחשים הגופניים הורשנו להשתמש בו למשל ודמיון בעלמא על כחות הרוחניים העליונים אשר בשמי מרומים, שהם כחות אלהיות שהאציל האין סוף כדי להנהיג על ידם נבראים התחתונים. ועוד בספרי קבלה הקדמונים כמה אזהרות על זה שלא לתאר ולא לייחס תוארי הגשם אל הספירות. ובאדרא רבה כתב על זה: 'ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה'. ומה שנמצא כינוי זכר ונקבה, זיווג, ונשיקין וכדומה – תדע כי ענין שם זכר היא המדה המשפעת, ושם נקבה תקרא מדה המקבלת השפע. וסוד הזיווג המיוחס לספירות הוא חיבור ודיבוק הזכר המשפיע עם הנקבה המקבלת, וענינו הוא המתקת גבורות הנקבה בחסדים של הזכר. והשתתפות של מדת הרחמים עם מדת הדין בבריאת העולם הוא עצמו סוד הזיווג. וסוד הנשיקין היינו דבקות רוחא ברוחא (של) רוחניות הספירות זה עם זו. וסוד העיבור הוא שהשפע הדק מן הדק שהספירה שהיא בבחינת נקבה מקבלת מהזכר נתתקן בה ונצטייר בציור רוחני יותר מובלטת. כי בעוד השפע בהספירה של בחינת זכר הוא בדקות גדול, ומוסר אותה אל הנקבה להתבשל ולהתתקן בה, להיותה ראויה למציאות והתגלות בפועל על ידי השתלשלות כזו יותר ויותר למטה מטה.

וזה לשון 'הפרדס' (לרמ"ק) בשער הכנונים סוף פרק ראשון: צריך לדעת שמה שנזכר בזוהר הקדוש ובספרי המקובלים 'אבא ואמא', 'ברא וברתא' או 'חתן וכלה', אין הכוונה ח"ו שיש שם אב ואם, או בן ובת – כי זו כפירה ח"ו! אלא הכוונה כי כמו שמציאות ההולדה באה על ידי חיבור זכר ונקבה שעל ידי זה נתהווה הולד, כן הדבר בספירות. ועל ידי חיבור חכמה ובינה והשפעת החכמה בבינה היא סיבת כל האצילות. כי בחכמה ההויות דקין בתכלית, כמו שהבן הוא בהעלם במוח האב, ועל ידי התפשטות השפע של החכמה בבינה נתגלמו ונצטיירו ציור יותר נגלה. לפיכך נקרא החכמה 'אב', והבינה שהיא כמו הנקבה אשר תקבל בקרבה כל הציורים הנשפעים מן החכמה, ויצויר בה ציור יותר נגלה להאציל ממנה האצילות, לזה היא תקרא 'אם' אל האצילות, והאצילות יקרא בשם 'בנים' אליהם. וכן מפני זה נקראים תפארת ומלכות 'בן ובת' 'חתן וכלה', והבינה 'אם' או 'חמות', והחכמה 'אב' או 'חמיה'. כיון שהתפארת והמלכות נאצלים מן החכמה והבינה, ובמציאות אצילותם הפשוט אין להם זיווג יחד, ואין להם היחוד אלא אחר תיקונה וזיונה וקישוטה, שהסיבה לזה היא עבודת ישראל בתורה ותפלה וקיום התרי"ג מצות, ולפיכך מצד אותה הבחינה הפשוטה יקראו התפארת ומלכות 'בן ובת', והחכמה והבינה 'אב ואם'. ובהיותם מתיחדים